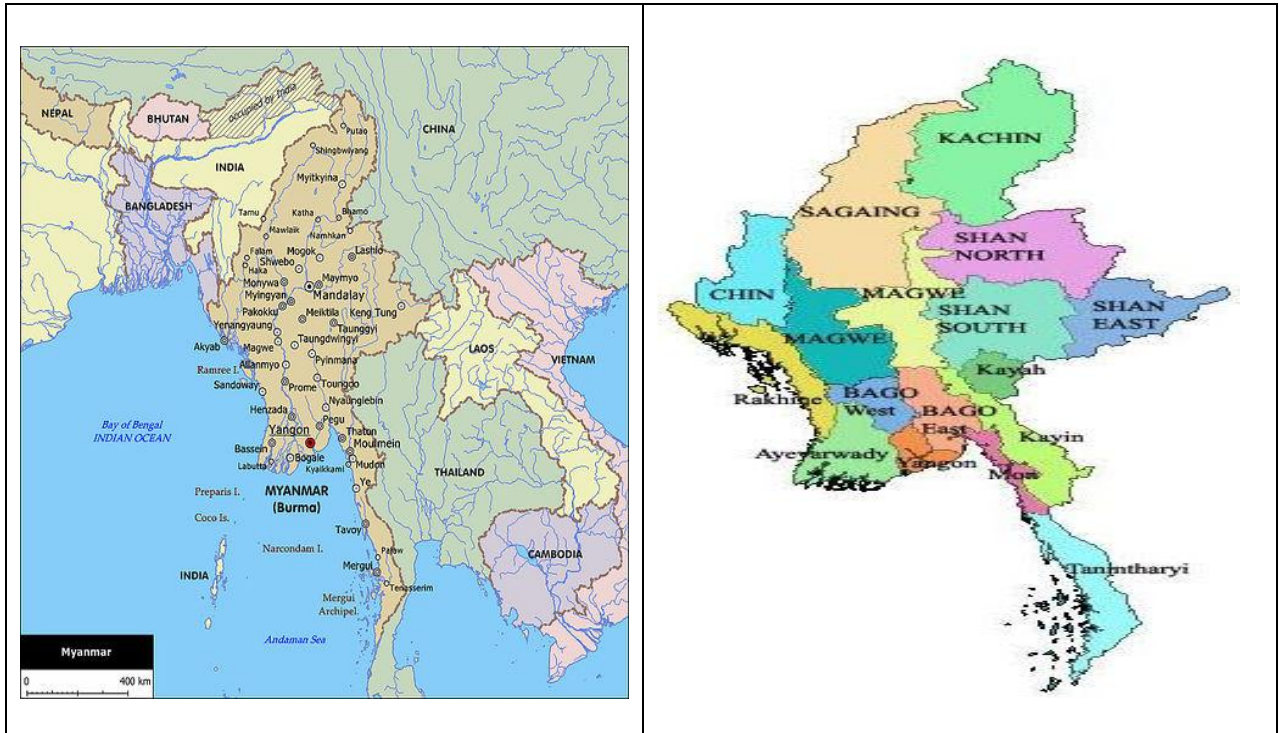

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
(The Republic of the Union of Myanmar)

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

- ที่ตั้ง : ตอนบนสุดของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทย
- อาณาเขต : ทิศเหนือและทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับจีน
: ทิศตะวันออกติดกับ สปป.ลาวและไทย
: ทิศใต้ติดกับทะเลอันดามัน
: ทิศตะวันตกและทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับอินเดีย บังกลาเทศและอ่าวเบงกอล
- พื้นที่ : 678,500 ตร.กม. (พื้นดิน 657,740 ตร.กม. พื้นน้ำ 20,760 ตร.กม.)
ประมาณ 1.3 เท่าของไทย
- ชายฝั่งทะเล : 1,930 กม.
- ทรัพยากรธรรมชาติ : ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ ไม้ซุง ดีบุก สังกะสี ทองแดง ทังสแตน ตะกั่ว

- หิปปูน ถ่านหิน หินอ่อน อัญมณี พลังน้ำ
- ภูมิประเทศ : ทางตอนเหนือ ตะวันออกและตะวันตกของประเทศถูกล้อมรอบด้วยเทือกเขา พื้นที่ราว 50% ของพื้นที่ทั้งหมดเป็นภูเขาปกคลุมด้วยป่าไม้ ส่วนตอนกลางเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำอิรวดี (Irrawaddy/Ayeyarwady) จินด์วิน (Chindwin) และสะโตง (Sittaung) ซึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยของประชากรส่วนใหญ่
- : เทือกเขาสำคัญ 3 แห่ง คั่นกลางประเทศ คือ เทือกเขาอาระกัน เทือกเขาพะโค และที่ราบสูงฉาน
- : แม่น้ำสำคัญ 3 สาย คือ อิระวดี สะโตง และแม่น้ำสาละวิน
- ภูมิอากาศ : มรสุมเขตร้อน ภาคกลางตอนบนแห้งแล้งมาก ภาคกลางตอนล่าง เป็นดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำขนาดใหญ่ ปลุกข้าวเจ้า ปอ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศค่อนข้างเย็น และค่อนข้างแห้งแล้ง
- : มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว
- เมืองหลวง : เมืองเนปีดอ (Nay Pyi Taw) ซึ่งแปลว่าราชธานี (Royal City) เป็นเมืองหลวงใหม่ตั้งอยู่ตอนกลางของประเทศ ใกล้กับเมืองพินมามา (Pyinmana) อยู่ห่างจากกรุงย่างกุ้งไปทางตอนเหนือราว 320 กม.
- เมืองสำคัญ : ย่างกุ้ง -เมืองหลวงเก่า
- เมืองศูนย์กลางการค้าและการกระจายสินค้าไปสู่อีกภาคต่างๆ ของประเทศ โดยมีแม่น้ำย่างกุ้งเป็นแม่น้ำสำคัญในการขนถ่ายสินค้า
- : มัณฑะเลย์ - เมืองหลวงเก่าและศูนย์กลางธุรกิจการค้าในประเทศทางตอนบน
- : เมียวดี - เมืองเศรษฐกิจชายแดนกับไทย ตรงข้าม อ.แม่สอด จ.ตาก
- : ท่าซี้เหล็ก - เมืองเศรษฐกิจชายแดนกับไทย ตรงข้าม อ.แม่สาย จ.เชียงราย
- : เกาะสอง - เมืองเศรษฐกิจชายแดนกับไทย ตรงข้าม จ. ระนอง
- : มูเซ - เมืองเศรษฐกิจชายแดนกับจีน ตรงข้ามเมืองยู่ลี่
- : เมาะลำไย - เมืองใหญ่อันดับ 3 ของพม่า และศูนย์กลางการกระจายสินค้าไทย อยู่ในรัฐมอญ ห่างจาก อ.แม่สอด จ.ตาก ประมาณ 170 กม.
- : สิเรียม -เมืองที่มีโรงกลั่นน้ำมันมาก
- : พุกาม - ศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงด้านทะเลเจดีย์
- : อมรปุระ - ศูนย์กลางการทอผ้าไหม
- เวลา : GMT +6.30 ชั่วโมง หรือเร็วกว่าประเทศไทย 30 นาที

1.2 ประชากร

จำนวนประชากร

: 48.1 ล้านคน (ปี 2553)

ความหนาแน่น

: 75 คน/ตร.กม.

เชื้อชาติ

: มีเผ่าพันธุ์ 135 เผ่าพันธุ์ ประกอบด้วยเชื้อชาติหลักๆ 8 กลุ่ม คือ พม่า (ร้อยละ 68) ไทยใหญ่ (ร้อยละ 9) กะเหรี่ยง (ร้อยละ 7) ยะไข่ (ร้อยละ 4) จีน (ร้อยละ 3) มอญ (ร้อยละ 2) อินเดีย (ร้อยละ 2)

ศาสนา

: ศาสนาพุทธนิกายเถรวาท หรือหินยาน (Theravada Buddhism) 89 %

ศาสนาคริสต์	4%	ศาสนาอิสลาม	3%
ศาสนาฮินดู	0.7%	นับถือผีไสยศาสตร์	2.3%
ภาษา	: ร้อยละ 85 ใช้ภาษาพม่า นอกนั้นร้อยละ 15 พูดภาษากระเหรี่ยง มอญ จีนกลาง ภาษาราชการคือภาษาพม่า ภาษาที่ใช้ติดต่อธุรกิจและการค้า คือ ภาษาพม่าและภาษาอังกฤษ		
อัตราการเพิ่มประชากร	: 1.1% (ปี 2553)		
โครงสร้างอายุ	:		
ประชากรช่วงอายุ 0-14 ปี มีร้อยละ	27.5	(ชาย 7.5 ล้านคน หญิง 7.3 ล้านคน)	
ประชากรช่วงอายุ 15-64 ปี มีร้อยละ	67.5	(ชาย 18.1 ล้านคน หญิง 18.3 ล้านคน)	
ประชากรช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไปมีร้อยละ	5.0	(ชาย 1.1 ล้านคน หญิง 1.5 ล้านคน)	
อายุเฉลี่ย	: 63.39 ปี		
อัตราส่วนประชากรที่รู้หนังสือ	: 89.9%		
แรงงาน	: 31.7 ล้านคน (2553)		
	: กระจายอยู่ใน ภาคเกษตรกรรม 70% ภาคอุตสาหกรรม 7%		
	ภาคบริการ 23%		

1.3 การปกครองและรัฐบาล

ประธานาธิบดี	: พลเอกเต็ง เส่ง (U Thein Sein) (ตั้งแต่วันที่ 4 ก.พ. 54)
รมว. พาณิชย์	: (U Win Myint)
วันชาติ	: 4 มกราคม
ระบอบการปกครอง	: สาธารณรัฐ โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข
โครงสร้างการบริหาร	: ประกอบด้วยหน่วยงานระดับกระทรวง 32 หน่วยงาน ได้แก่

1. สำนักงานประธานาธิบดี (Ministry of Office of Presidential)
2. กระทรวงเกษตรและชลประทาน (Ministry of Agriculture & Irrigation)
<http://www.moai.gov.mm/>
3. กระทรวงอุตสาหกรรม 1 (Ministry of Industry 1) <http://www.industry1myanmar.com/>
4. กระทรวงอุตสาหกรรม 2 (Ministry of Industry 2) <http://www.industry2.gov.mm/>
5. กระทรวงการต่างประเทศ (Ministry of Foreign Affairs) <http://www.mofa.gov.mm>
6. กระทรวงมหาดไทย (Ministry of Home Affairs) <http://www.moha.gov.mm/>
7. กระทรวงการขนส่ง (Ministry of Transport) <http://www.mot.gov.mm>
8. กระทรวงแรงงาน (Ministry of Labour)
9. กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education) <http://www.myanmar.gov.mm/PBNRDA/>
10. กระทรวงวัฒนธรรม (Ministry of Culture) <http://www.myanmar.com/Ministry/culture/>
11. กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance & Revenue) <http://www.myanmar.com/finance/>
12. กระทรวงการรถไฟ (Ministry of Railways Transportation)
13. กระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Health) <http://www.moh.gov.mm>
14. กระทรวงพาณิชย์ (Ministry of Commerce) <http://www.commerce.gov.mm>
15. กระทรวงการโรงแรมและการท่องเที่ยว (Ministry of Hotels & Tourism)
<http://www.hotel-tourism.gov.mm/>

16. กระทรวงวางแผนและพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ (Ministry of National Planning & Economic Development)
17. กระทรวงการสื่อสาร ไปรษณีย์และโทรเลข (Ministry of Communication, Post & Telegraph)
18. กระทรวงพัฒนาสังคม (Ministry of Social Welfare, Relief and Resettlement)
<http://www.myanmar.com/Ministry/social-welfare/>
19. กระทรวงโยธาธิการ (Ministry of Construction) <http://www.construction.gov.mm>
20. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Ministry of Science & Technology)
21. กระทรวงสหกรณ์ (Ministry of Cooperatives) <http://www.myancoop.gov.mm>
22. กระทรวงการอพยพ (Ministry of Immigration & Population)
<http://www.myanmar.com/Ministry/imm&popu/>
23. กระทรวงข่าวสาร (Ministry of Information) <http://www.myanmar-information.net>
24. กระทรวงชายแดน (Ministry of Border Affairs)
<http://www.myanmar.gov.mm/PBNRDA/>
25. กระทรวงพลังงานไฟฟ้า 1 (Ministry of Electrical Power 1)
26. กระทรวงพลังงานไฟฟ้า 2 (Ministry of Electrical Power 2)
27. กระทรวงกีฬา (Ministry of Sports)
28. กระทรวงป่าไม้ (Ministry of Forestry) <http://www.myanmar.com/Ministry/Forest/>
29. กระทรวงศาสนา (Ministry of Religious Affairs) <http://www.mora.gov.mm>
30. กระทรวงเหมืองแร่ (Ministry of Mines) <http://www.myanmar.com/Ministry/Mines/>
31. กระทรวงปศุสัตว์ (Ministry of Livestock and Fisheries)
32. กระทรวงพลังงาน (Ministry of Energy) <http://www.energy.gov.mm/>

เขตการปกครอง : แบ่งการปกครองเป็น 7 รัฐ (state) สำหรับเขตที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อย และ 7 ภาค (division) สำหรับเขตที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายพม่า ดังนี้

ภาค (Divisions)	รัฐ (States)
1. อิรวดี (Irrawaddy or Ayeyarwady) (ประชากรมากที่สุด)	1. ยะไข่ (Arakan or Rakhine)
2. มาเกว (Magwe)	2. ฉิ่น (Chin)
3. มัณฑะเลย์ (Mandalay)	3. คะฉิ่น (Kachin)
4. พะโค หรือหงสาวดี (Bago หรือ Pegu)	4. กะเหรี่ยง (Karen)
5. สะกาย (Sagaing)	5. คะยา (Kayah)
6. ตะนาวศรี (Tenasserim หรือ Tanintharyi)	6. มอญ (Mon)
7. ย่างกุ้ง (Yangon)	7. ฉาน (Shan) (พื้นที่มากที่สุด)

รูปแสดงเขตการปกครองของประเทศพม่า

1.4 สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ : เข้าร่วมเป็นสมาชิก GMS เมื่อปี 2535 / สมาชิก ASEAN เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2540 / สมาชิก BIMSTEC เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2540 และ สมาชิก WTO เดือนมกราคม 2538

1.5 การจัดทำข้อตกลงทางการค้า

พม่าจัดทำข้อตกลงทางการค้ากับ ASEAN และ BIMSTEC อีกทั้งยังมีการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

2. ข้อมูลเศรษฐกิจ

2.1 ภาพรวมเศรษฐกิจ

จากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบสาธารณรัฐ โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข ภายหลังการเลือกตั้งเมื่อเดือนพฤษภาคม 2553 พรรคสหเอกภาพและการพัฒนา (USDP) ได้รับเสียงสนับสนุนอย่างถล่มทลาย และได้เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ โดยทหารยังคงเป็นผู้กุมอำนาจอยู่ แต่มีการแต่งตั้งรัฐมนตรีจากพลเรือน 4 ตำแหน่ง ซึ่งถือว่าเป็นสัญญาณที่ดีของการเปลี่ยนแปลง อย่างค่อยเป็นค่อยไป อย่างไรก็ตาม นโยบายของรัฐบาลพม่ายังคงเน้นเรื่องของความมั่นคงของชาติเหนือกว่าด้านเศรษฐกิจ พม่ากำลังเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเปิด หรือ Privatization เปิดให้มีการลงทุนทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม โครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทวาย โครงการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำกะฉิ่น เมืองเซเวลี ซึ่งจะเป็นเขื่อนขนาดใหญ่ 1 ใน 10 ของโลก

2.2 เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ (2553)

ผลิตภัณฑ์มวลรวม	: 43 พันล้านเหรียญสหรัฐ
จำแนกเป็น ภาคเกษตรกรรม 43.2% ภาคอุตสาหกรรม 20% ภาคบริการ 36.8%	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว	: 702 เหรียญสหรัฐ
อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ: 5.3%	
อัตราเงินเฟ้อ	: 7.3 %
อัตราการว่างงาน	: 5.7%
ทุนสำรองต่างประเทศ	: 3.762 ล้านเหรียญสหรัฐ (ปี 2553)
ดุลบัญชีเดินสะพัด	: 652 ล้านเหรียญสหรัฐ (ปี 2553)
หนี้ต่างประเทศ	: 7.145 พันล้านเหรียญสหรัฐ (ปี 2553)
สกุลเงิน	: จี๊ต (Kyat : Kt) = 100 Pyas
อัตราแลกเปลี่ยน (ทางการ)	: 1 USD = 891.9 Kyats (ปี 2553)
อัตราแลกเปลี่ยน (ไม่เป็นทางการ)	: 1 USD = 966 Kyats (ปี 2552)
	: 30.5 จี๊ต/1 บาท (ปี 2552)

2.3 การลงทุน

2.3.1 หน่วยงานที่ดูแลการลงทุนจากต่างประเทศ

คณะรัฐมนตรีพม่าได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งสหภาพพม่า (Myanmar Investment Commission : MIC) ให้ทำหน้าที่พิจารณาอนุมัติโครงการลงทุนจากต่างชาติ โดยมีคณะกรรมการการลงทุนจากต่างประเทศ (The Union of Myanmar Foreign Investment Commission : FIC) เป็นผู้พิจารณาโครงการลงทุนในเบื้องต้น

2.3.2 รูปแบบการลงทุนที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลพม่า มี 2 รูปแบบ คือ

1. การลงทุนที่ชาวต่างชาติถือหุ้น 100%
2. การร่วมลงทุน แบ่งเป็น

- การร่วมลงทุนกับรัฐบาลพม่า นักลงทุนต่างชาติสามารถเจรจาขอร่วมลงทุนกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลพม่าในสังกัดกระทรวงต่างๆ ได้ไม่น้อยกว่า 35% ของมูลค่าเงินลงทุนรวม โดยต้องทำโครงการยื่นเสนอต่อ FIC

- การร่วมลงทุนกับเอกชนพม่า นักลงทุนต่างชาติจะต้องลงทุนไม่น้อยกว่า 35% เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ยังอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในลักษณะที่เป็น BOT (Build, Operate and Transfer) ในธุรกิจโรงแรมและอสังหาริมทรัพย์ ส่วนการลงทุนที่เป็น PSC (Production Sharing Contract) อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนเฉพาะด้านการสำรวจและขุดเจาะทรัพยากรธรรมชาติออกมาใช้ประโยชน์เท่านั้น

2.3.3 เงินลงทุนขั้นต่ำของนักลงทุนต่างชาติ (Minimum Foreign Capital)

MIC ได้กำหนดจำนวนเงินลงทุนขั้นต่ำของนักลงทุนต่างชาติ ดังนี้

- การลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ต้องมีเงินลงทุนไม่ต่ำกว่า 500,000 เหรียญสหรัฐ
- การลงทุนในภาคบริการ ต้องมีเงินลงทุนไม่ต่ำกว่า 300,000 เหรียญสหรัฐ

ทั้งนี้ ระยะเวลาในการลงทุน ขึ้นกับการพิจารณาของ MIC จากขนาดและมูลค่าโครงการลงทุนเป็นสำคัญ

2.3.4 สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน

เมื่อวันที่ 30 พ.ย. 2531 พม่าประกาศใช้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ (The Union of Myanmar Foreign Investment Law : FIL) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับประเทศและดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในพมามากขึ้น ทั้งนี้ ภายใต้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนฉบับนี้ รัฐบาลพม่าได้ให้สิทธิประโยชน์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ นักลงทุนต่างชาติมากมาย ดังนี้

1. สิทธิประโยชน์ด้านภาษี อาทิต

- 1.1 ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (Tax Holiday) ในช่วง 3 ปีแรก นับจากปีที่เริ่มดำเนินการ
- 1.2 ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้ จากการนำผลกำไรกลับไปลงทุนใหม่ภายในระยะเวลา 1 ปี
- 1.3 ธุรกิจส่งออกจะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้ 50% ของผลกำไรที่ได้จากการส่งออก
- 1.4 ได้รับสิทธิในการหักค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ออกจากการคำนวณรายได้พึงประเมิน
- 1.5 ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้า หรือภาษีท้องถิ่นอื่นๆ (Internal Taxes) หรือทั้ง 2 ประเภท ที่เก็บจากการนำเข้าเครื่องจักรและส่วนประกอบ อุปกรณ์ เครื่องมือ ชิ้นส่วนและวัสดุต่างๆ ที่ใช้ในการก่อสร้างโครงการ
- 1.6 ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้าหรือภาษีท้องถิ่นอื่นๆ หรือทั้ง 2 ประเภท ที่เก็บจากการนำเข้าวัตถุดิบในช่วง 3 ปีแรก นับจากปีที่เริ่มดำเนินการ

2. หลักประกันและความคุ้มครอง

รัฐบาลพม่าให้ความคุ้มครองนักลงทุนต่างชาติตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติโอนเงินทุนและผลกำไรกลับไปประเทศได้ และให้การรับรองว่ากิจการของนักลงทุนต่างชาติจะไม่ถูกยึดหรือถูกโอนไปเป็นของรัฐบาลในช่วงระหว่างที่ได้รับอนุญาตให้ลงทุน หรือช่วงที่ขยายเวลาในการลงทุนออกไป (ถ้ามี) ยกเว้น เป็นการกระทำเพื่อสาธารณะประโยชน์ ซึ่งนักลงทุนต่างชาติจะได้รับเงินชดเชยตามความเหมาะสม

3. การใช้ประโยชน์จากที่ดิน (Land Utilization)

ภายใต้กฎหมายที่ดินของพม่า นักลงทุนต่างชาติหรือบริษัทต่างชาติไม่สามารถเป็นเจ้าของที่ดินได้ แต่สามารถเช่า (Lease) จากรัฐบาลพม่า (อาจเช่าได้นานถึง 30 ปี) เพื่อใช้ในการลงทุนได้ ทั้งนี้ ระยะเวลาในการเช่าอาจยืดหยุ่นได้ ขึ้นกับการพิจารณาของรัฐบาลพม่าเป็นสำคัญ

2.3.5 ภาษีสำหรับนักลงทุนต่างชาติในพม่า

อัตราภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่นักลงทุนควรทราบก่อนเข้าไปลงทุนในพม่า มีดังนี้

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax) แบ่งเป็น
  - ชาวต่างชาติที่มีถิ่นพำนักในพม่า (Resident Foreigner) หมายถึง ชาวต่างชาติที่เข้าไปทำงานในพม่าตั้งแต่ 183 วันขึ้นไป เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราร้อยที่ กล่าวคือ บุคคลที่ทำงานกับบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก MIC เสียภาษีในอัตรา 10% ของเงินได้ ส่วนบุคคลที่ทำงานกับบริษัทที่ไม่ได้รับส่งเสริมการลงทุนจาก MIC ต้องเสียภาษีในอัตรา 15% ของเงินได้
  - ชาวต่างชาติที่ไม่ได้มีถิ่นพำนักในพม่า (Non-resident Foreigner) หมายถึง ชาวต่างชาติที่เข้าไปทำงานในพม่าไม่ถึง 183 วัน เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราร้อยที่เท่ากับ 35% ของเงินได้ สำหรับค่าลดหย่อนที่อนุญาตให้หักได้ก่อนคำนวณภาษี
2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ
  - บริษัทต่างชาติที่จดทะเบียนในพม่า (Resident Foreigner) เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยที่เท่ากับ 30% ของเงินได้สุทธิ
  - บริษัทต่างชาติที่ไม่ได้จดทะเบียนในพม่า (Non-resident Foreigner) แต่ได้เข้าไปเปิดสาขาในพม่าเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลขั้นต่ำ 35% ของเงินได้สุทธิสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก MIC จะ

ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 3 ปี นับจากปีแรกที่เริ่มดำเนินการ และอาจขอขยายระยะเวลาการยกเว้นภาษีฯ ได้เป็นกรณีๆ ไป ขึ้นกับการพิจารณาของ MIC

3. ภาษีนำเข้า (Import Duty) MFN เก็บอัตรา 0-40% ตามความตกลง AFTA โดยประเทศสมาชิกจะเสียในอัตรา 0-5%

สำหรับการคำนวณภาษีศุลกากรที่ระดับ 450 จ๊าด/เหรียญสหรัฐ จากเดิมที่ใช้อัตราแลกเปลี่ยน 100 จ๊าด/เหรียญสหรัฐ สำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก MIC ในช่วงระหว่างการก่อสร้างโรงงานจะได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรและสินค้าทุน และเมื่อเริ่มดำเนินการจะได้รับยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบเป็นเวลา 3 ปี นับจากปีแรกที่เริ่มดำเนินการ

4. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax) ผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย จากเงินได้ของชาวต่างชาติในพม่า เพื่อนำส่งให้ Township Revenue Office ของพม่า ดังนี้

ประเภทเงินได้ที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย	อัตราภาษี	
	Resident	Non-resident
ดอกเบี้ย (Interests)	15	20
ค่าสัมปทาน (Royalties) ในการใช้ใบอนุญาต ค่าลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร	15	20
ค่าทำสัญญา (Contract) กับรัฐบาลและองค์กรต่างๆ	3	3.5
เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส ฯลฯ	2.5	3

การลงทุนจากต่างประเทศที่ได้รับการอนุมัติจากทางการพม่า

รายการ	2546/47	2547/48	2548/49	2549/50	2550/51
จำนวนโครงการ	8	15	5	12	6
เงินลงทุน (ล้านเหรียญสหรัฐ)	91.2	158.3	6,065.7	752.7	167.7

หมายเหตุ : * = เดือนเมษายน-พฤศจิกายน 2550

ที่มา : Central Statistical Organization of Myanmar (CSO)

2.3.6 การลงทุนจากต่างประเทศ (สะสม)

ตั้งแต่พม่าเปิดประเทศในปี 2531 จนถึงปี 2553 คณะกรรมาธิการส่งเสริมการลงทุนแห่งสหภาพพม่า (Myanmar Investment Commission : MIC) อนุมัติโครงการลงทุนจากต่างประเทศจำนวน 430 โครงการ มูลค่าเงินลงทุนรวม 16,055.6 ล้านเหรียญสหรัฐ จากประเทศผู้ลงทุนทั้งหมด 31 ประเทศ ประเทศที่มีมูลค่าเงินลงทุนสะสมในพม่ามากที่สุด คือ ไทย รองลงมา ได้แก่ สหราชอาณาจักร สิงคโปร์ และ จีน ตามลำดับ ประเภทธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนมากที่สุด คือ พลังงาน รองลงมา ได้แก่ การขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ การขนส่ง และ อุตสาหกรรมการผลิต ตามลำดับ

1. การลงทุนจากต่างประเทศสะสมที่ได้รับการอนุมัติจากทางการพม่า (ตั้งแต่ปี 2531 - 2553) จำแนกตามประเทศผู้ลงทุน

ประเทศผู้ลงทุน	จำนวน (โครงการ)	เงินลงทุน	
		ล้านเหรียญสหรัฐ	สัดส่วน (%)
1. ไทย	60	7,422.1	46.2
2. สหราชอาณาจักร*	50	1,861.0	12.0

3. สิงคโปร์	73	1,592.4	9.9
4. จีน	29	1,333.9	8.3
5. มาเลเซีย	36	898.3	5.6
6. ฮองกง	32	510.2	3.1
7. ฝรั่งเศส	2	469.0	2.9
8. สหรัฐฯ	15	243.6	1.5
9. อินโดนีเซีย	12	241.5	1.5
10. เกาหลี	37	239.3	1.5
11. เนเธอร์แลนด์	5	238.8	1.5
12. อื่นๆ	79	1,005.5	7.3
	430	16,055.6	100.0

หมายเหตุ : * = Inclusive of enterprises incorporated in British Virgin Islands, Bermuda Islands and Cayman Islands.

ที่มา : Myanmar Investment Commission (MIC)

2. การลงทุนจากต่างประเทศสะสมที่ได้รับการอนุมัติจากทางการพม่า (ตั้งแต่ปี 2531 - 30 พฤศจิกายน 2550) จำแนกตามประเภทธุรกิจ

ประเภทธุรกิจ	จำนวน (โครงการ)	เงินลงทุน	
		ล้านเหรียญสหรัฐ	สัดส่วน (%)
1. พลังงาน	2	6,311.2	42.5
2. การขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ	85	3,243.4	21.8
3. อุตสาหกรรมการผลิต	166	1,759.2	11.8
4. อสังหาริมทรัพย์	19	1,056.5	7.1
5. โรงแรมและการท่องเที่ยว	43	1,034.6	7.0
6.เหมืองแร่	58	534.9	3.6
7. ปศุสัตว์และประมง	25	324.4	2.2
8. การขนส่งและการคมนาคม	16	313.3	2.1
9. นิคมอุตสาหกรรม	3	193.1	1.3
10. การก่อสร้าง	2	37.8	0.3
11.เกษตรกรรม	4	34.3	0.2
12.บริการอื่นๆ	6	23.7	0.2
รวม	429	14,866.4	100.0

ที่มา : Myanmar Investment Commission (MIC)

2.3.7 การลงทุนของไทยในสหภาพพม่า

ในปัจจุบัน ภาคเอกชนไทยลงทุนในพม่ารวมทั้งสิ้น 58 โครงการ คิดเป็นมูลค่า 7,391.8 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณร้อยละ 49.7 ของการลงทุนจากต่างประเทศในพม่าทั้งหมด โดยไทยมีมูลค่าการลงทุนในพม่าสูงเป็นอันดับที่ 1 การลงทุนของไทยในพม่าที่สำคัญ ได้แก่ การลงทุนในสาขาพลังงาน (น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ) ประมง อุตสาหกรรมโรงแรมและการท่องเที่ยวและการแปรรูปสินค้าเกษตรกรรม

ไทยและพม่าได้มีการเจรจาจัดทำความตกลงการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างกันเมื่อวันที่ 15-16 กันยายน 2548 ที่กรุงเทพฯ โดยสามารถบรรลุข้อตกลงได้ในทุกข้อบทในร่างความตกลงฯ และหัวหน้าคณะผู้แทนไทยและพม่าได้ร่วมลงนามย่อในร่างความตกลงฯ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศจะนำร่างความตกลงฯ เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและลงนามต่อไป

1. การลงทุนจากต่างประเทศสะสมของไทยที่ได้รับการอนุมัติจากทางการพม่า (ตั้งแต่ปี 2531-30 พฤศจิกายน 2550)

ประเภทธุรกิจ	จำนวน (โครงการ)	เงินลงทุน (ล้านเหรียญสหรัฐ)	สัดส่วน (%)
1. พลังงาน	2	6046.2	81.8
2. อุตสาหกรรมการผลิต	16	614.6	8.3
3. โรงแรมและการท่องเที่ยว	12	228.6	3.1
4. ประมง	7	171.0	2.3
5. เหมืองแร่	8	121.2	1.6
6. การขนส่ง	4	107.3	1.5
7. การขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ	5	48.4	0.7
8. การก่อสร้าง	2	37.8	0.5
9. อสังหาริมทรัพย์	1	14.0	0.2
10. เกษตรกรรม	1	2.7	0.04
รวม	58	7,391.8	100.0

ที่มา : Myanmar Investment Commission (MIC)

2.3.8 ปัญหาและอุปสรรคด้านการลงทุน

1) กฎระเบียบเปลี่ยนแปลงบ่อย รัฐบาลพม่าปรับเปลี่ยนกฎระเบียบที่มีผลกระทบต่อการลงทุนบ่อยครั้ง และในบางครั้งไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของนักลงทุน นอกจากนี้ กฎระเบียบของรัฐยังขาดความชัดเจนและมีปัญหาในทางปฏิบัติ อีกทั้งนักลงทุนมักไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและกฎระเบียบต่างๆ ของพม่าอย่างทั่วถึง

2) ระบบปริวรรตเงินตราเข้มงวด รัฐบาลพม่ามีข้อกำหนดด้านธุรกิจ ธรรมเนียมของบริษัทต่างชาติที่เข้มงวดมาก เช่น

- ต้องเปิดบัญชีกับธนาคารที่รัฐบาลกำหนดเท่านั้น
- การโอนเงินทุนและผลกำไรกลับประเทศต้องได้รับอนุญาตจากทางการพม่าก่อน ทำให้ไม่ได้รับความสะดวก และล่าช้า
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจของต่างชาติในพม่าถูกกำหนดเป็นเงิน ดอลลาร์สหรัฐ ทั้งหมด ทำให้ต้นทุนในการดำเนินธุรกิจของต่างชาติในพม่าสูงมาก

3) พม่าถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากหลายประเทศ อันเนื่องจากปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนทำให้พม่าไม่ได้รับการยอมรับและไม่ได้รับความช่วยเหลือจากนานาชาติ อาทิ การคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากสหรัฐฯ ซึ่งส่งผลให้พม่าขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ ทำให้ค่าเงินจ๊าตต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ในท้องตลาดอ่อนตัวลงค่อนข้างมาก

4) ระบบโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ โดยเฉพาะระบบคมนาคมขนส่งและปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า เนื่องจากรัฐบาลขาดแคลนเงินตราต่างประเทศอย่างหนัก จนทำให้โครงการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคบาง

โครงการต้องหยุดชะงัก รวมทั้งส่งผลให้โรงงานต่างๆ ประสบปัญหาขาดทุนเนื่องจากไม่สามารถผลิตสินค้าได้ทันตามกำหนด

5) ระบบการดำเนินธุรกิจค่อนข้างล่าช้า ผู้ร่วมทุนฝ่ายพม่ายังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในโลกเสรีเท่าที่ควร ทำให้การร่วมทุนมักจะประสบปัญหา นอกจากนี้ แรงงานพม่าอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลทหารมาเป็นเวลานาน ทำให้ไม่คุ้นเคยกับการทำงานในภาคอุตสาหกรรม นักลงทุนต่างชาติที่ร่วมทุนกับชาวพม่าจึงต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากรค่อนข้างสูง

2.3.9 นิคมอุตสาหกรรม

พม่าเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของตนอย่างจริงจัง เพื่อทดแทนการนำเข้าและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่วัตถุดิบด้านการเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ โดยจัดตั้ง Myanmar Industrial Development Committee (MIDC) ให้ทำหน้าที่กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของพม่า โดย MIDC ได้ประกาศจัดตั้งเขตนิคมอุตสาหกรรมขึ้นหลายแห่งทั่วประเทศ เพื่อจูงใจให้ภาคเอกชนทั้งในและจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในภาคอุตสาหกรรม บริษัทที่จัดตั้งในนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิพิเศษและได้รับความสะดวกด้านต่างๆ จากภาครัฐ อาทิ การลดหย่อนภาษีการค้า การจ่ายค่าน้ำมันในราคาถูกกว่าปกติ และความพร้อมทางด้านไฟฟ้าและประปา เป็นต้น

ปัจจุบันพม่ามีเขตนิคมอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 19 เขต (ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงย่างกุ้ง) อาทิ เขต Yangon East, เขต Yangon North, เขต Yangon West, เขต Yangon South, เขต Mandalay, เขต Meikhtila, เขต Myingyan, เขต Monywa, เขต Yenangyaung, เขต Taunggyi, เขต Mawlamyine, เขต Patheingyi, เขต Bago และเขต Hinthada เป็นต้น

ทั้งนี้ มีบริษัทและโรงงานตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมทั้ง 19 เขต รวม 6,830 แห่ง (ตั้งอยู่นอกนิคมดังกล่าวราว 37,500 แห่งทั่วประเทศ) โดยนิคมอุตสาหกรรมในเขต Yangon มีขนาดใหญ่ที่สุด นอกจากนี้ โรงงานในเขตยังใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สุดเมื่อเทียบกับนิคมอุตสาหกรรมเขตอื่นๆ **Mingaladon Industrial Park แหล่งลงทุนที่น่าสนใจในพม่า**

Mingaladon Industrial Park (MIP) จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือน กุมภาพันธ์ 2541 มีเป้าหมายเพื่อดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติและให้มีการถ่ายโอนเทคโนโลยีจากต่างชาติเข้าสู่พม่า MIP จัดเป็นนิคมอุตสาหกรรมแห่งแรกที่มีมาตรฐานระดับสากลในพม่า ซึ่งเป็นโครงการร่วมทุนระหว่างบริษัท Mitsui & Co. Ltd. ของญี่ปุ่น* และ Department of Human Settlement & Housing Development (DHSHD) หน่วยงานสังกัดกระทรวงการก่อสร้างของพม่า นิคมแห่งนี้มุ่งสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดเล็กถึงขนาดกลางในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารและเครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรและอุปกรณ์ พลาสติกและเครื่องหนัง ผลิตภัณฑ์ยา ฯลฯ

ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้ MIP เป็นแหล่งลงทุนที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนจากต่างชาติ ได้แก่

1. **ทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม** MIP ตั้งอยู่ทางเหนือของกรุงย่างกุ้ง และอยู่ไม่ห่างจากสถานที่สำคัญต่างๆ ทำให้สะดวกต่อการคมนาคมและขนส่งสินค้า ไปยังเมืองต่างๆ ในพม่า และไปยังประเทศใกล้เคียงในแถบอินโดจีนและเอเชียใต้

2. **ค่าจ้างแรงงานต่ำ** ค่าจ้างแรงงานชาวพม่ายังอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ ราว 20 เหรียญสหรัฐ/เดือน สำหรับแรงงานที่ไม่มีทักษะ และราว 40 เหรียญสหรัฐ/เดือน สำหรับแรงงานที่มีทักษะ

3. **สาธารณูปโภคพื้นฐานครบครัน** ภายใน MIP มีสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาตรฐานสากล โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับพื้นที่ส่วนใหญ่ในพม่า ซึ่งขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการลงทุน

4. **สิทธิประโยชน์สำหรับนักลงทุนต่างชาติ** อาทิ

- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วง 3 ปีแรกของการดำเนินการ

- ลดหย่อนภาษีเงินได้ถึงร้อยละ 50 จากผลกำไรที่ได้จากการส่งออก
- ยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีนำเข้ารวมทั้งค่าธรรมเนียมศุลกากรที่เก็บจากสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการก่อสร้าง
- ยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีนำเข้าที่เรียกเก็บจากสินค้าทุนและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตในช่วง 3 ปีแรกของการดำเนินการ
- ให้สิทธิชาวต่างชาติเป็นเจ้าของกิจการใน MIP ได้ถึง 100%
- อนุญาตให้ธุรกิจต่างชาติเช่าที่ดินใน MIP ได้นานถึงเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2048 โดยสามารถเช่าได้หลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการเช่าแบบ Full Term, Partial Term หรือเช่ารายปี ขึ้นกับความต้องการของนักลงทุน

---

* บริษัท Mitsui & Co. Ltd. เป็นบริษัทข้ามชาติของญี่ปุ่นที่ดำเนินกิจการหลายประเภท อาทิ เหล็ก ไฟฟ้า โทรคมนาคม การขนส่ง อาหาร การค้าปลีก การเงิน เคมีภัณฑ์และพลาสติก เป็นต้น

- นักลงทุนต่างชาติสามารถโอนผลกำไรกลับประเทศได้อย่างเสรี
  - ได้รับหลักประกันว่ากิจการของนักลงทุนต่างชาติจะไม่ถูกยึด หรือถูกโอนไปเป็นของรัฐบาลพม่า
- ความร่วมมือในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมกับไทย**

ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจจิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) พม่าได้มีความตกลงร่วมมือด้านการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมกับไทย โดยไทยจะให้ความช่วยเหลือในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้นในพม่า 1 แห่งจากพื้นที่ 4 แห่งที่มีเส้นทางมายังไทยไม่ไกลนัก คือ

- บริเวณชายแดนเมืองเมียวดี รัฐคะฉิ่น
- บริเวณใกล้เมืองผาอัน รัฐคะฉิ่น
- บริเวณใกล้เมืองมำลำไย รัฐมอญ
- บริเวณเมืองมุต่อง รัฐมอญ

3. การเมืองและสังคม

3.1 การเมือง

จากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบสาธารณรัฐ โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข ภายหลังการเลือกตั้งเมื่อเดือนพฤษภาคม 2553 พรรคสหเอกภาพและการพัฒนา (USDP) ได้รับเสียงสนับสนุนอย่างถล่มทลาย พรรคได้รับเลือกตั้งถึง 878 ที่นั่งจากทั้งหมด 1,159 ที่นั่งของทั้ง 2 สภา คือ สภาประชาชนและสภาชนชาติสำหรับพรรคพลังประชาชนไทย แห่งชาติ (NDF) ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านที่ใหญ่ที่สุดได้รับเลือกเพียง 10% เมื่อ 30 มีนาคม 2554 พลเอกเต็ง เส่ง ได้เข้าพิธีสาบานตนรับตำแหน่งประธานาธิบดี ซึ่งถือเป็นการสิ้นสุดของรัฐบาลทหารพม่า และเป็นจุดเริ่มต้นของรัฐบาลพลเรือน โดยพลเอกอาวุโสตัน ฉ่วย อดีตผู้นำสูงสุดของรัฐบาลพม่า ได้แถลงผ่านทางโทรทัศน์ว่าจะยุติบทบาทและให้ปัดไป ตามวิถีประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม ระบอบการเมืองใหม่นี้ถือเป็นการสืบทอดอำนาจจากรัฐบาลทหารชุดเก่า ซึ่งกองทัพยังคงมีบทบาทสำคัญในการปกครองประเทศ

3.2 สังคม

นโยบายด้านสังคมและวัฒนธรรมของพม่าให้ความสำคัญต่อการยกระดับจิตใจและศีลธรรมของประชาชน การรักษาเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมประจำชาติและเน้นความรักชาติ รัฐบาลพม่าไม่ส่งเสริมให้ประชาชนพม่ารับวัฒนธรรมต่างชาติโดยเฉพาะวัฒนธรรมตะวันตก มีการปิดกั้นเสรีภาพของสื่อมวลชน ซึ่งทำให้ประชาชนไม่มีข้อเปรียบเทียบกับความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของประชาชนประเทศอื่น ซึ่งจะช่วยให้รัฐบาลพม่าสามารถควบคุมและปกครองประเทศได้อย่างมั่นคงมากขึ้น

4. นโยบายเศรษฐกิจ

นโยบายของรัฐบาลพม่าชุดใหม่ยังคงเน้นเรื่องของความมั่นคงของชาติเหนือกว่าด้านเศรษฐกิจ พม่ากำลังเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเปิด หรือ Privatization เปิดให้มีการลงทุนทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม โครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทวาย โครงการพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำกะฉิ่น เมืองเซเวลี ซึ่งจะเป็นเขื่อนขนาดใหญ่ 1 ใน 10 ของโลก

4.1 นโยบายการเงิน

EIU (เดือนมิถุนายน 2549) รายงานว่าขณะนี้ธนาคารกลางของพม่ากำลังดำเนินนโยบายการเงินเข้มงวดเพื่อควบคุมอัตราเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหลังจากมีการปรับเพิ่มราคาพลังงานเมื่อช่วงปลายปี 2548 ประกอบกับการปรับขึ้นเงินเดือนข้าราชการของพม่า ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนเมษายน 2549 และในเดือนเดียวกันนี้ธนาคารกลางของพม่าได้ปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ย Central Bank Rate จาก 10% เป็น 12% และธนาคารพาณิชย์ของพม่าได้ปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ย Deposit Rate และ Lending Rate เป็น 12% และ 17% จาก 9.5% และ 15% ตามลำดับ (เป็นการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยครั้งแรกในรอบ 5 ปี) ทั้งนี้ เดิมธนาคารกลางของพม่าได้หลีกเลี่ยงการดำเนินนโยบายการเงินเข้มงวด เนื่องจากไม่ต้องการเพิ่มภาระแก่ภาคธุรกิจและภาคครัวเรือน

5. มาตรการด้านภาษี

5.1 ภาษีการค้า

- ธุรกิจประเภทผลิตสินค้าเพื่อขาย จัดเก็บในอัตรา 5-20% ของรายได้
- ธุรกิจบริการ เฉพาะธุรกิจขนส่งทางน้ำ ทางอากาศ รถยนต์ รถไฟ ธุรกิจบันเทิง ธุรกิจการค้า จัดเก็บในอัตรา 8-30% ของรายได้
- ธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร จัดเก็บในอัตรา 10% ของรายได้

5.2 ภาษีนำเข้า

อัตราภาษีปกติ MFN เสียในอัตรา 0-40%
ความตกลง AFTA ประเทศสมาชิกเสียในอัตรา 0-5%

5.3 ภาษีส่งออก

มี 5 ประเภทคือ แป้ง แป้งข้าวเจ้า 10 จีต/ตัน ,รำข้าว 10 จีต/ตัน ,กากน้ำมันพืช 5% ของมูลค่าส่งออก ,ธัญพืช 5% % ของมูลค่าส่งออก,ไม้ไผ่ 5% ของมูลค่าส่งออก และหนังสือพิมพ์ 10% ของมูลค่าส่งออก

5.4 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ชาวต่างชาติจะเสียภาษี 35% ของรายได้

5.5 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

- หากเป็นบริษัทต่างชาติที่จดทะเบียนภายใต้กฎหมายพม่า เสียภาษีในอัตรา 30%
- สำนักงานสาขาของบริษัทต่างชาติที่ตั้งอยู่ในพม่าเสีย 30% หรือ 3-50% ของรายได้ ทั้งนี้ ทางรัฐบาลจะพิจารณาว่าจัดเก็บในอัตราใดที่ได้จำนวนสูงกว่า

5.6 ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ชาวต่างชาติที่ทำธุรกิจในพม่า จะเสียภาษีดังกล่าวโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ผู้ที่พำนักในพม่ากับผู้ที่มีได้พำนักในพม่า โดยจะเสียในอัตราดังนี้

- ภาษีดอกเบี้ยผู้พำนักเสีย 15% ไม่พำนักเสีย 20%
- ภาษีจากการได้รับใบอนุญาตต่างๆ ผู้พำนักเสีย 15% ผู้ไม่พำนักเสีย 20%

- ค่าธรรมเนียมการทำสัญญากับรัฐบาล ผู้พำนักเสีย 4% ผู้ไม่พำนักเสีย 3.5%
- กรณีที่เงินปันผล กำไรของกิจการสาขาและส่วนแบ่งกำไรที่ได้รับการหักภาษีแล้ว ไม่ต้องชำระภาษี ณ ที่จ่ายอีก

5.7 ภาษีหัก ณ ที่จ่ายสำหรับสินค้าและบริการจากต่างประเทศ

เนื่องจากเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2553 พม่าได้ประกาศให้ผู้นำเข้าต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.5 ของมูลค่าตาม L/C ในกรณีที่มีการซื้อสินค้าหรือบริการทุกชนิดที่มีมูลค่าตั้งแต่ 300 เหรียญสหรัฐ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป ยกเว้น 6 ประเทศ ได้แก่ อังกฤษ เกาหลี อินเดีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม เนื่องจากการทำสนธิสัญญาภาษีซ้อน (Double Taxation Agreement)

6. มาตรการที่มีใช้ภาษี/มาตรการอื่นๆ

6.1 มาตรการห้ามนำเข้า

กระทรวงพาณิชย์พม่า ห้ามนำเข้าสินค้าในรูปแบบการค้าปกติผ่านทาง จำนวน 15 รายการ ดังนี้ 1. ผงชูรส 2. น้ำหวานและเครื่องดื่ม 3. ขนบปังกอบทุกชนิด 4. หมากฝรั่ง 5. ขนแกะ 6. ขนแมวเฟอร์ 7. ซ็อกโกลแลต 8. อาหารกระป๋อง (เนื้อสัตว์และผลไม้) 9. เส้นไหมและบะหมี่สำเร็จรูปทุกชนิด 10. เหล้า 11. เบียร์ 12. บุหรี่ 13. ผลไม้สดทุกชนิด 14. ผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับใช้ในครัวเรือนและใช้ส่วนตัวทุกชนิด 15. สินค้าที่ควบคุมการนำเข้าโดยกฎหมายที่มีอยู่แล้ว

ปัจจุบันพม่าอนุญาตให้นำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับใช้ในครัวเรือนและใช้ส่วนตัวทุกชนิด และผลไม้สด 7 ชนิด ได้แก่ แอปเปิ้ล สาลี่ องุ่น เซอร์รี่ พุทรา ส้มและทุเรียน และในอนาคตคาดว่าพม่าจะประกาศยกเลิกห้ามนำเข้าสินค้าอื่นๆที่เหลือ ยกเว้น ผงชูรส และสินค้าที่ควบคุมการนำเข้าโดยกฎหมายที่มีอยู่แล้ว

6.2 มาตรการห้ามส่งออก

กระทรวงพาณิชย์พม่า ห้ามส่งสินค้าออกไปต่างประเทศ เป็น สินค้าที่ห้ามส่งออกในการค้าปกติทางทะเล 31 รายการ และ สินค้าที่ห้ามส่งออกในการค้าปกติผ่านทางชายแดน 32 รายการ ทั้งนี้ ห้ามเอกชนที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออก และกลุ่มสหกรณ์ส่งออกสินค้าดังกล่าว ยกเว้นรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจเท่านั้นที่สามารถส่งออกได้ ดังนี้ 1. ข้าว ปลายข้าว รำ 2. น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายแดง น้ำตาลดิบ 3. ถั่วลิสง น้ำมันถั่วลิสง 4. งา น้ำมันงา 5. เมล็ด Niger และน้ำมัน 6. เมล็ดมันสด และน้ำมัน 7. เมล็ดทานตะวันและน้ำมัน 8. กากพืชไขมันทุกชนิด 9. ฟ้ายและผลิตภัณฑ์ฟ้าย (ฟ้าย เส้นใย) 10. น้ำมันปิโตรเลียม 11. อัญมณี 12. ทองคำ 13. หยก 14. ไช้มุก 15. เพชร 16. ตะกั่ว 17. ดีบุก 18. วุลแฟรม 19. ส่วนผสมดีบุกและซีไลท์ 20. เงิน 21. ทองแดง 22. สังกะสี 23. ถ่านหิน 24. โลหะอื่นๆ 25. งาช้าง 26. โค กระบือ ช้าง ม้า สัตว์หายาก 27. หนังสัตว์ 28. เปลือกกุ้งป่น 29. อวูธและเครื่องกระสุน 30. วัตถุโบราณ 31. ยางพารา 32. ไม้สัก

สำหรับสินค้าที่ห้ามส่งออกในรูปแบบการค้าปกติทางชายแดน มีรายการและพิกัดศุลกากร เหมือนกับสินค้าที่ห้ามส่งออกในรูปแบบการค้าปกติทางทะเล แต่เพิ่มไม้สักอีกหนึ่งรายการ

6.3 มาตรการการเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมจากภาษีศุลกากรปกติ

6.3.1 การส่งผ่านสินค้าไปสู่ประเทศที่ 3 โดยใช้พม่าเป็นตัวกลาง ผู้ส่งออกจะเสียค่านายหน้า (Commission) ร้อยละ 5 ให้ผู้นำเข้าพม่า เสียร้อยละ 2.5 บวกเพิ่มร้อยละ 5 ให้กรมศุลกากรพม่า รวมเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมทั้งสิ้นร้อยละ 12.5 สินค้าผ่านแดนส่วนใหญ่ ได้แก่ ยานพาหนะและอุปกรณ์

6.3.2 ในกรณีที่ซื้อสินค้าเป็นราคา FOB ผู้นำเข้าจะต้องทำการประกันภัยสินค้ากับ Myanmar Insurance Company และใช้บริษัท Myanmar Five Star Line เป็นผู้ขนส่งสินค้าเท่านั้น ซึ่งผู้นำเข้าจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมนำเข้า

สินค้า สินค้านำเข้าที่ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมนำเข้า ได้แก่

- สินค้านำเข้าโดยองค์การที่ดำเนินธุรกิจในประเทศภายใต้กฎหมายการลงทุนต่างประเทศของพม่า มีวัตถุประสงค์การใช้เพื่อธุรกิจ
- เครื่องจักร เครื่องมือ ส่วนประกอบของเครื่องจักร ชิ้นส่วนอะไหล่ และวัสดุที่มีความจำเป็นต้องใช้สำหรับการก่อสร้าง โดยนำเข้าในสถานะทุนของต่างประเทศที่ระบุโดยคณะกรรมการการลงทุนพม่า (Myanmar Investment Commission หรือ MIC)
- วัตถุดิบและวัสดุที่ใช้สำหรับการบรรจุภัณฑ์ (สำหรับช่วง 3 ปีแรกเท่านั้น) ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์สำหรับใช้ร่วมในการก่อสร้างเพื่อการผลิตและส่งออกให้สมบูรณ์
- สินค้าที่นำเข้าโดยหน่วยงานของรัฐ
- สินค้าที่นำเข้าเพื่อวัตถุประสงค์ใช้ในงานราชการ
- สินค้าทุนที่นำเข้าภายใต้โครงการลงทุนประจำปี
- รถยนต์ใหม่ที่ใช้เพื่อธุรกิจที่นำเข้า โดยระบบขายฝากและขายในประเทศเป็นเงินสดเหรียญ

สหรัฐฯ

- สินค้าที่นำเข้าโดยบริษัทน้ำมันที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ข้อตกลงร่วมกับ Myanmar Oil and Enterprise
- สินค้าที่นำเข้าโดยคณะทูตานุทูต
- ผลิตภัณฑ์ยาและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตยาที่นำเข้าโดยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือภาคเอกชนที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออกเพื่อใช้ในการสนับสนุนและปรับปรุงการสาธารณสุข หรือสวัสดิการของประชาชนที่รับการรักษาทางการแพทย์
- ปุ๋ย เครื่องมือการเกษตร เครื่องจักรกลการเกษตรและยาฆ่าแมลงที่ใช้เพื่อพัฒนาภาคการเกษตร ที่นำเข้าโดยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือภาคเอกชนที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออก

6.4 การขอใบอนุญาตนำเข้า

ตามนโยบาย Export Earning Policy กำหนดให้ผู้นำเข้าจะต้องขอ Import License จากรัฐบาลก่อนจึงจะสามารถนำเข้าได้ สำหรับการนำเข้าสินค้าทุกชนิดของพม่า ผู้นำเข้าจะต้องยื่นขอใบอนุญาตนำเข้าต่อกระทรวงพาณิชย์ และต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงสามารถนำเข้าได้ นอกจากนี้ การกำหนดให้ผู้นำเข้าจะต้องใช้เงินรายได้จากการส่งออกมานำเข้าสินค้า ถ้าไม่มีก็ต้องไปหาซื้อโอนจากผู้ส่งออกที่มีเงินตราต่างประเทศ ประกอบกับนโยบายที่ไม่แน่นอน บางครั้งมีนโยบายห้ามนำเข้าสินค้าใดๆ ในช่วงเวลาหนึ่งๆ ก็จะไม่ออกใบอนุญาตนำเข้าให้อย่างเป็นทางการ ทำให้นำเข้าสินค้านั้นๆ ไม่ได้ โดยไม่มีประกาศห้ามนำเข้า บางครั้งก็จะพิจารณาอนุญาตให้เฉพาะบริษัทนั้นๆ จึงจะนำเข้าได้ และนโยบายในปัจจุบันสินค้าที่สามารถผลิตได้ในประเทศจะประกาศห้ามนำเข้า ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองผู้ผลิตในประเทศ มาตรการดังกล่าวของพม่าถือเป็นการเลือกปฏิบัติ และไม่มีควมโปร่งใส เป็นการปฏิบัติที่ขัดกับหลักการของ WTO

6.5 มาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า

6.5.1 มาตรการกำหนดมูลค่าสูงสุดที่อนุญาตให้นำเข้า ครั้งละไม่เกิน 100,000 เหรียญสหรัฐ

6.5.2 กระทรวงพาณิชย์พม่าได้กำหนดรายการสินค้านำเข้า โดยจำแนกออกเป็น

- สินค้าที่จำเป็น (Priority Items) ได้แก่ เครื่องจักรและอะไหล่ วัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรม ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ยากำจัดวัชพืช เมล็ดพันธุ์สำหรับการเกษตร (Agricultural Inputs) อาหารปรุงแต่ง วัสดุก่อสร้าง ยานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่ง ผลิตภัณฑ์ยาและอุปกรณ์ผลิตยา เครื่องจักรและวัสดุด้านการประมง วัสดุสำหรับเพาะเลี้ยงปลุสัตว์ เครื่องมือเพื่อใช้ในการผลิตไฟฟ้า เครื่องมือเพื่อการคมนาคม เครื่องเขียน ผลิตภัณฑ์

ปีโตรเลียม

- สินค้าฟุ่มเฟือย (Optional Items) ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม สิ่งทอ ของใช้ส่วนบุคคล ของใช้ในครัวเรือน เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานพาหนะและสินค้าเบ็ดเตล็ด

6.5.3 สินค้าจำเป็นจะต้องนำเข้าภายใน 6 เดือนนับจากวันที่กำหนดในใบอนุญาตนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย

6.5.4 หากไม่มีการนำเข้าสินค้าจำเป็นภายหลังจากที่มีการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยแล้ว จะไม่มีการพิจารณาอนุญาตให้นำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยครั้งใหม่

6.5.5 หากนำเข้าโดยระบบนำเข้าก่อนส่งออกหลัง และระบบขายฝาก จะอนุญาตให้มีการส่งออกได้ต่อเมื่อมีการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยแล้ว

6.5.6 หากไม่สามารถนำเข้าสินค้าจำเป็น หรือมีการกระทำการใดๆ เพื่อฉ้อโกง หรือหลอกลวงเกี่ยวกับเรื่องนี้ จะมีการพิจารณาถึงขั้นยกเลิกใบจดทะเบียนผู้นำเข้า-ส่งออก

6.5.7 มูลค่าการนำเข้าจริงของสินค้าจำเป็นต้องเท่ากับมูลค่าที่กำหนดไว้สำหรับการนำเข้าสิทธิรายการนี้ๆ

6.5.8 ต้องมีการนำเข้าสินค้าจำเป็นตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนำเข้า

6.5.9 การนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย จะมีมูลค่าเท่ากับมูลค่าการนำเข้าสินค้าจำเป็น และจะใช้พิจารณาอนุญาตให้นำเข้าโดยใช้เงินที่ได้รับจากการส่งออกในโอกาสต่อไป

6.5.10 ถ้าการนำเข้าสินค้าจำเป็นโดยเงินที่ได้รับจากการส่งออกสะสมกันจากใบอนุญาตส่งออก 3-4 ใบ และมีมูลค่าเท่ากับที่กำหนดไว้แล้ว จึงจะพิจารณาอนุญาตให้มีการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย

6.6 มาตรการที่มีใช้ภายใต้ศุลกากรอื่นๆ

6.6.1 ผู้ที่จะทำธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้า จะต้องยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออกที่สำนักงานทะเบียนนำเข้า-ส่งออก กรมการค้า กระทรวงพาณิชย์

6.6.2 จำกัดวงเงินเปิด L/C ของผู้นำเข้าไม่เกิน 50,000 เหรียญสหรัฐต่อเดือน

6.6.3 การกำหนดให้ผู้นำเข้าต้องมีการส่งออกก่อน จึงสามารถนำรายได้ที่ได้รับจากการส่งออก (Export Earning) มาเปิด L/C เพื่อนำเข้าสินค้า

6.6.4 ผู้นำเข้าจะต้องเปิดบัญชีเงินฝากสกุลเงินต่างประเทศที่ Myanmar Investment and Commercial Bank (MICB) หรือ Myanmar Foreign Trade Bank (MFTB) เพื่อยื่นขอใบอนุญาตนำเข้าสินค้าจากกระทรวงพาณิชย์

6.6.5 รัฐบาลทหารของพม่าเป็นผู้ผูกขาดระบบการค้า การลงทุน การธนาคาร ซึ่งมีนโยบายไม่แน่นอน

6.6.6 กฎระเบียบการค้าของพม่าไม่มีความแน่นอน เปลี่ยนแปลงบ่อย เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นไม่สามารถตัดสินใจเองได้ ต้องสอบถามส่วนกลาง ทำให้เกิดความล่าช้า

6.6.7 เส้นทางคมนาคมทางบกเชื่อมระหว่างไทย-พม่า มีสภาพชำรุดทรุดโทรม เป็นอุปสรรคต่อการขนส่งสินค้า

6.6.8 ปัญหาการสู้รบระหว่างรัฐบาลพม่ากับชนกลุ่มน้อย ทำให้ไม่มีความปลอดภัยตามแนวชายแดน มีการปิดด่านการค้าชายแดนด้านที่ติดต่อกับไทยบ่อยครั้ง สินค้าไทยไม่สามารถขนส่งเข้าไปยังพม่าได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้สินค้าไทยขาดตลาดและเสียเปรียบสินค้าประเทศคู่แข่งอื่นๆ โดยเฉพาะสินค้าจากจีนสามารถเข้ามาทดแทนสินค้าไทยได้

6.6.9 ระบบการเงินไม่มีเสถียรภาพ ขาดแคลนเงินตราสกุลหลัก

6.6.10 ความตกลงการค้าชายแดนยังไม่ผลบังคับใช้ ส่งผลให้ความตกลงด้านการธนาคารไม่มีผลในทางปฏิบัติ ทำให้การค้าชายแดนยังไม่ผ่านระบบธนาคาร

6.6.11 ความไม่สะดวกในการออกใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin : C/O) และเอกสารทางราชการประกอบการนำเข้า/ส่งออกต่างๆ จะออกได้เฉพาะที่กรุงเนปิดอร์เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ทางส่วนกลางของพม่าได้มอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ ณ จุดผ่านแดนถาวร คือ ท่าซี้เหล็ก เมียวดีและเกาะสองแล้ว แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ตามจุดผ่านแดนถาวรยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติ

6.6.12 ความไม่แน่นอนในการออกกฎระเบียบทางการค้า

6.6.13 ปัญหาการเรียกเก็บเบี้ยไ้รายทางเป็นจำนวนมากจากเจ้าหน้าที่พม่า เป็นการเรียกเก็บจากรถบรรทุกสินค้า ที่ขนส่งสินค้าจากชายแดนเข้าไปยังกรุงย่างกุ้งทำให้สินค้านี้มีต้นทุนสูง

6.6.14 ธนาคารพาณิชย์ในพม่าผูกขาดโดยรัฐบาล และฐานะของธนาคารไม่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ รวมทั้ง ระบบการเงินไม่มีเสถียรภาพ และอัตราแลกเปลี่ยนของเงินจ๊าต (Kyat) ของรัฐบาลแตกต่างจากอัตราในตลาดมืดมาก

6.6.15 มีความเสี่ยงต่อการที่พม่าจะถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากประเทศต่างๆ ในยุโรป และสหรัฐฯ

7. ปัญหาและอุปสรรคทางการค้าของไทย

7.1 มาตรการที่มีใช้ภาษีของพม่า

7.2 Contract Farming เป็นกิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจจิระวัตติ-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) เพื่อส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนตามแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านที่มีเขตแดนติดกับไทย และช่วยแก้ไข/ป้องกันปัญหาสังคมในทางอ้อม โดยฝ่ายไทยจะกำหนดชนิดพืชที่ส่งเสริมให้ปลูก ให้ความรู้ด้านการเพาะปลูก และนำผลผลิตกลับเข้ามาในประเทศไทย โดยไม่เสียภาษีนำเข้า แต่ปัญหาคือเจ้าหน้าที่และประชาชนตามแนวชายแดนของสหภาพพม่ายังขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่อง Contract Farming ขาดการประสานงานและถ่ายทอดระหว่างเมืองหลวงและเมืองชายแดน อีกทั้งสหภาพพม่ายังไม่ได้แต่งตั้งผู้ประสานงาน (Focal Point) ณ จังหวัดชายแดนของตน ทำให้การดำเนินการไม่มีประสิทธิภาพ

7.3 การขนส่งสินค้าผ่านแดน จากไทยผ่านสหภาพพม่าไปสู่จีน ปัจจุบันเส้นทางคมนาคมทางบกเพื่อขนส่งสินค้าไปสู่จีน ระยะทางที่สั้นที่สุดคือเส้นทางจากแม่สาย-ท่าซี้เหล็ก-เชียงใหม่-ต้าล่อ-เชียงรุ่ง (ผ่านสหภาพพม่า) ประมาณ 250 กม. ใช้เวลาเพียง 1 วันจากไทยถึงจีน โดยเฉพาะสินค้าประเภทที่เน่าเสียง่าย เช่น ผลไม้ ซึ่งสามารถแก้ปัญหาคือการขนส่งทางเรือผ่านแม่น้ำโขงในหน้าแล้ง ซึ่งมีน้ำน้อยและใช้เวลานาน 2-3 วัน ปัจจุบันการใช้เส้นทางดังกล่าวยังขาดความชัดเจนในเรื่องกฎ ระเบียบ พิธีการศุลกากร การกำหนดค่าธรรมเนียมผ่านทาง ภาษีสินค้าผ่านแดน การอนุญาตรถบรรทุกของต่างชาติใช้เส้นทางเพื่อขนส่งสินค้า ฯลฯ

7.4 ปัญหาที่เกิดจากฝ่ายไทยเอง โดยเฉพาะจังหวัดตามแนวชายแดนคือ ขาดการประสานด้านนโยบาย และการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ แต่ละหน่วยงานต่างคนต่างทำตามนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายความมั่นคง ฝ่ายการค้าและอำนวยความสะดวกด้านการค้า ขาดความร่วมมือ เชื่อมโยงและนำนโยบายของแต่ละหน่วยมาบูรณาการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

8. ความสัมพันธ์ทางการค้ากับไทย

8.1 ความร่วมมือภาคเอกชน

- ข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยกับหอการค้าและสภาอุตสาหกรรมพม่า เมื่อวันที่ 22 ก.พ. 2538 ณ กรุงย่างกุ้ง

- มีการจัดตั้งสมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจไทย-พม่า เมื่อวันที่ 13 ก.ค. 2544

8.2 ความร่วมมือภาครัฐ

- ความตกลงทางการค้าไทย-พม่า ลงนามเมื่อวันที่ 12 เม.ย. 2532 ณ กรุงย่างกุ้ง สหภาพพม่า
  - บันทึกความเข้าใจเพื่อการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC) ไทย-พม่า ลงนามเมื่อวันที่ 2 ก.พ. 2533 ณ กรุงย่างกุ้ง มีการประชุมไปแล้ว 5 ครั้งๆ สุดท้ายเมื่อวันที่ 15 มี.ค. 2553
- ณ อ. ชะอำ จ. เพชรบุรี
- ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (JC) ไทย-พม่า ลงนามเมื่อวันที่ 21 มี.ค. 2536 ณ กรุงเทพฯ ประชุมไปแล้ว 6 ครั้งๆ สุดท้ายเมื่อวันที่ 7-9 มี.ค. 2545
- ณ จังหวัดภูเก็ต
- ความตกลงการค้าชายแดนไทย-พม่า ลงนามเมื่อวันที่ 17 มี.ค. 2539 ณ กรุงย่างกุ้ง
- MOU ว่าด้วยการธนาคารระหว่างธนาคารพาณิชย์ไทยและธนาคารพม่า ลงนามเมื่อวันที่ 29 ธ.ค. 2539
- บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ลงนามเมื่อวันที่ 9 เม.ย. 2533
- บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการธนาคาร ลงนามเมื่อวันที่ 29 ส.ค. 2539
- หนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างไทยกับพม่าว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง ลงนามเมื่อวันที่ 16 พ.ค. 2540
- บันทึกความเข้าใจเรื่องการรับซื้อไฟฟ้าจากพม่า ลงนามเมื่อวันที่ 4 ก.ค. 2540
- ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่า ลงนามเมื่อวันที่ 24 ก.ค. 2541
- ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้ ลงนามเมื่อวันที่ 7 ก.พ. 2545 (รอให้ฝ่ายพม่าให้สัตยาบัน ขณะนี้จึงยังไม่มีผลบังคับใช้)
- ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการลงทุนระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กับคณะกรรมการการค้าการลงทุนของพม่า ลงนามเมื่อวันที่ 19 ก.พ. 2547
- บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตรไทย-พม่า ลงนามเมื่อวันที่ 1 ธ.ค. 2548
- ณ กรุงย่างกุ้ง

8.3 การค้าไทยกับพม่า

ในปี 2553 พม่าเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับที่ 19 ของไทย และอันดับที่ 6 ของไทยในกลุ่มอาเซียน รองจากมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม โดยมีมูลค่าการค้ารวม 4,886.82 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 1.29 ของมูลค่าการค้ารวมทั้งหมดของไทย มูลค่าการค้าส่วนใหญ่เป็นมูลค่าการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากสหภาพพม่าของ ปตท. หากหักมูลค่าการนำเข้าก๊าซธรรมชาติแล้ว (2,595.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) มูลค่าการค้ารวมจะเหลือเพียง 2,291.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จำแนกเป็นมูลค่าการส่งออก 2,072.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมูลค่าการนำเข้า 218.47 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้าสหภาพพม่า 1,854.49 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (หากนำเข้าก๊าซธรรมชาติมาคำนวณด้วย ไทยจะเป็นฝ่ายขาดดุล 740.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ทั้งนี้ การค้าส่วนใหญ่จะเป็นการค้าที่ผ่านทางชายแดนถึงร้อยละ 95 ของมูลค่าการค้ารวมทั้งหมด ซึ่งการค้าดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นการค้านอกระบบ ปัญหาทางการค้าส่วนใหญ่จึงเป็นปัญหาการค้าชายแดน

8.4 รูปแบบการค้ากับพม่า

1) การค้าปกติ (Normal Trade) เป็นการติดต่อทำธุรกิจค้าขายโดยการทำสัญญาซื้อขาย และการเปิด L/C ตามปกติ

2) การค้าชายแดน (Border Trade) เป็นการค้าโดยผ่านทางชายแดน ไม่ผ่านท่าเรือ หรือท่าอากาศยาน

8.4.1 การค้าปกติ

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

	ปริมาณการค้ารวม			ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	%Δ	มูลค่า	%Δ	มูลค่า	%Δ	
2546 (2003)	1,339.3	0.9	9.2	437.9	35.2	901.4	-0.1	-463.5
2547 (2004)	1,954.1	1.0	45.9	607.0	38.6	1,347.1	49.5	-740.1
2548 (2005)	2,498.9	1.1	27.9	712.0	17.3	1,786.9	32.7	-1,074.9
2549 (2006)	3,077.5	1.2	23.2	756.3	6.2	2,321.1	29.9	-1,564.8
2550 (2007)	3,259.9	1.1	5.9	958.5	26.7	2,301.4	-0.9	-1,342.9
2551 (2008)	4,707.5	1.3	44.4	1,331.3	39.0	3,376.2	46.7	-2,044.9
2552 (2009)	4,326.3	1.5	-8.1	1,544.7	16.0	2,781.6	-17.6	-1,236.9
2553(2010)	4,886.8	1.3	12.9	2,072.9	34.2	2,813.9	1.2	-741.0
2554(2011) (ม.ค.-พ.ย.)	5,612.72	1.3	25.8	2,606.3	38.9	3,006.3	1.4	-399.94

หมายเหตุ : สัดส่วน = การค้าสองฝ่ายต่อการค้ารวมของไทยทั้งหมด, %Δ = % การเปลี่ยนแปลง

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

8.4.1.1 สินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปสหภาพพม่า

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

รายการ	2551	2552	2553	2554 (ม.ค.-พ.ย.)	%Δ 53/54 (ม.ค.-พ.ย.)
1. น้ำมันสำเร็จรูป	212.4	239.8	286.0	314.5	22.50
2. เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง	16.8	24.3	54.3	244.7	391.74
3. เครื่องดื่ม	76.9	100.9	155.9	224.1	62.23
4. เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	73.2	76.7	110.2	134.7	31.61
5. รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	27.3	65.8	72.9	118.7	79.24
6. ปูนซีเมนต์	31.0	84.5	149.7	107.6	-20.90
7. เคมีภัณฑ์	71.1	72.1	95.6	100.8	15.57
8. ผ้าผืน	39.9	54.4	72.9	88.1	37.42
9. เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	40.8	45.6	66.1	84.7	39.91
10. ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูป	40.6	50.2	63.6	78.9	38.23
รวมสินค้า 10 รายการ	629.9	814.3	1,127.2	1,496.8	47.01
อื่นๆ	701.4	730.4	945.7	1,109.6	29.36
มูลค่ารวม	1,331.3	1,544.7	2,073.0	2,606.4	38.94

หมายเหตุ : %Δ = % การเปลี่ยนแปลง

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

8.4.1.2 สินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากสหภาพพม่า

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ

รายการ	2551	2552	2553	2554 (ม.ค.-พ.ย.)	% Δ 53/54 (ม.ค.-พ.ย.)
1. ก๊าซธรรมชาติ	3,119.1	2,540.9	2,595.4	2,828.6	18.76
2. ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์	121.2	63.9	71.8	53.0	-22.03
3. เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค	65.8	65.4	58.5	49.4	-7.23
4. สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	11.1	23.7	19.4	28.0	50.30
5. ผัก ผลไม้และของปรุงแต่ง	17.6	18.7	27.9	14.3	-45.15
6. สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธ์	4.1	2.6	5.6	8.8	85.47
7. สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่ง	10.8	9.4	9.4	8.0	-8.97
8. กล้อง เลนส์และอุปกรณ์การถ่ายรูป	-	0.3	1.4	3.6	171.94
9. เครื่องใช้และเครื่องตกแต่งภายในบ้านเรือน	2.9	2.8	2.5	2.1	-10.07
10. เยื่อกระดาษและเศษกระดาษ	0.7	0.0	0.9	1.5	78.35
รวมสินค้า 10 รายการ	3,353.3	2,727.8	2,792.9	2,997.2	16.82
อื่นๆ	22.9	53.7	20.9	9.1	-54.12
มูลค่ารวม	3,376.2	2,781.6	2,813.9	3,006.3	16.27

หมายเหตุ : % Δ = % การเปลี่ยนแปลง

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

8.5 เส้นทางส่งสินค้าออกไปพม่า

สินค้าที่พม่าจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพและสินค้าทุนเพื่อใช้ในการพัฒนาภาคเกษตรกรรมและระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ดังนี้

- สินค้าอุปโภคบริโภค เนื่องจากพม่าไม่สามารถผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคได้เพียงพอกับความต้องการในประเทศ ดังนั้น ผู้ส่งออกไทยควรพิจารณาหาช่องทางเพิ่มการส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคเข้าไปสู่ตลาดพม่าให้มากขึ้น และใช้พม่าเป็นฐานในการกระจายสินค้าอุปโภคบริโภคไปสู่ตลาดจีน อินเดียและบังคลาเทศ

- สินค้าวัตถุดิบและชิ้นส่วนสำหรับการผลิตในภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากรัฐบาลพม่าเร่งดำเนินนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ส่งผลให้พม่ามีความต้องการสินค้าประเภทนี้เป็นจำนวนมาก

- สินค้าประเภททุน เนื่องจากพม่ายังขาดแคลนระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการขั้นพื้นฐานที่สำคัญ ทำให้พม่าจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการใช้งานในหมวดนี้มาก

8.6 ลักษณะของผู้นำเข้าของพม่า

8.6.1 บริษัทของรัฐบาล (State-owned Company) เป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ ซึ่งสินค้านำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้านำเข้าเพื่อใช้ในราชการและสินค้านำเข้าที่ใช้ภายใต้โครงการลงทุนประจำปี หน่วยงานที่ทำหน้าที่นี้ของประเทศพม่าคือ Myanmar Import-Export Service

8.6.2 บริษัทของเอกชน (Private Company) เป็นได้ทั้งบุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือสหกรณ์ที่ยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าส่งออกจากสำนักงานทะเบียนนำเข้า-ส่งออก (Export-Import Registration Office) กรมการค้า กระทรวงพาณิชย์ของพม่า โดยสามารถนำเข้า-ส่งออกสินค้าได้ทุกชนิดตามเงื่อนไขของกฎระเบียบที่ระบุไว้

8.6.3 ผู้ค้าชายแดน ผู้ทำการค้าต้องยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออก จากกรมการค้า หรือ

เมืองชายแดนนั้นๆ และผู้ดำเนินการค้าชายแดนจะต้องเป็นสมาชิกของหอการค้าในจังหวัดชายแดนนั้นๆ ด้วย

9. การค้าชายแดน

พม่าทำการค้าชายแดนกับประเทศจีน ดังนี้

ด่านมูเซ(Muse)	เมื่อวันที่ 21มกราคม 2541
ด่านรุยลี่(Lwejel)	เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2541
ด่านชินชเวฮาว (Chinshwehaw)	เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2546

พม่าทำการค้าชายแดนกับประเทศไทย ดังนี้

ด่านท่าซี้เหล็ก(Tachileik)	เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2539
ด่านเมียวดี(Myawaddy)	เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2541
ด่านเกาะสอง(Kawthaung)	เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2539
ด่านมะริด(Myeik)(FOB)	เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2542

พม่าทำการค้าชายแดนกับประเทศอินเดีย ดังนี้

ด่านทามู(Tamu)	เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2548
ด่านริ (Rhi)	เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2546

พม่าทำการค้าชายแดนกับประเทศบังคลาเทศ ดังนี้

ด่านสตวย (Sittwe)	เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2541
ด่านเมิงดอ (Maungdaw)	เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2538

รูปด้านการค้าชายแดนของประเทศพม่า

9.1 การค้าของพม่ากับประเทศอื่นๆ

การค้าชายแดนของพม่าในปี พ.ศ. 2553 มี ดังนี้

พม่า-จีน มีการค้ารวม 18,668.05 ล้านจ๊าด

พม่า-สิงคโปร์ มีการค้ารวม 11,616.77 ล้านจ๊าด

พม่า-ฮ่องกง มีการค้ารวม 10,577.17 ล้านจ๊าด

พม่า-อินเดีย มีการค้ารวม 5,937.99 ล้านจ๊าด

มูลค่าการค้าระหว่างพม่า-จีนมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น เนื่องจากชายแดนพม่า-จีนส่วนใหญ่จะมีสภาพการคมนาคมที่ดีกว่าของไทย และปัจจุบันบริเวณชายแดนของทั้งจีนและพม่า จะมีการแลกเปลี่ยนการเยือน และการไปมาหาสู่กันระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

9.2 รูปแบบการค้าชายแดนไทย-พม่า

- 1) การค้าในระบบ เป็นการค้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยผู้นำเข้า-ส่งออกจะทำการนำเข้าและส่งออกสินค้าผ่านพิธีการศุลกากร โดยมีการเสียภาษีอย่างถูกต้อง
- 2) การค้านอกระบบ เป็นการลักลอบทำการค้าตามแนวชายแดน จุดที่มีการลักลอบนำเข้า ได้แก่ บริเวณแม่น้ำแม่สาย แม่น้ำเมย การค้าแบบนี้เรียกว่า “สินค้าลอยน้ำ”
- 3) การค้าผ่านแดน เป็นการค้าของไทยกับประเทศที่สาม โดยอาศัยพม่าเป็นทางผ่านสินค้าไปสู่จีน อินเดียและบังกลาเทศ เป็นต้น

9.3 ลักษณะของผู้นำเข้า-ส่งออกสินค้าตามแนวชายแดนไทย-พม่า

- 1) นิติบุคคล นิติบุคคลที่จะนำเข้าและส่งออกสินค้าได้ จะต้องเป็นสมาชิกของหอการค้าในจังหวัดชายแดนนั้นๆ
- 2) บุคคลธรรมดา หรือผู้ค้ารายย่อย มีทั้งที่เป็นร้านค้าที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์และร้านค้าแผงลอยที่ไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์

9.4 รูปแบบการชำระเงิน

- 1) การชำระค่าสินค้านอกระบบ (หรือเรียกว่าโพยก๊วน) เนื่องจากระบบเงินตราในประเทศพม่ายังไม่เป็นมาตรฐานสากล ทำให้การค้ากับพม่าประมาณร้อยละ 44 ของมูลค่าการค้ารวมจะทำการชำระเงินด้วยวิธีนี้
- 2) การชำระค่าสินค้าด้วยเงินสดสกุลบาทและจ๊าด เป็นที่นิยมรองลงมาจากการชำระสินค้าแบบโพยก๊วน คิดเป็นร้อยละ 42
- 3) การชำระค่าสินค้าด้วยวิธีโอนเงินผ่านธนาคาร (Telegraphic Transfer) และการชำระค่าสินค้าด้วยวิธีการเปิด L/C ซึ่งการทำธุรกรรมการค้าต่างประเทศจะต้องติดต่อผ่านธนาคาร The Myanmar Foreign Trade Bank (MFTB) เท่านั้น

9.5 ช่องทางการจำหน่าย

พบว่าผู้นำเข้าสินค้าตามแนวชายแดนไทย-พม่าส่วนมากจะเป็นสมาชิกหอการค้าจังหวัดชายแดน หรือเป็นผู้ค้ารายย่อยที่เป็นร้านค้าแผงลอย ดังนั้นการกระจายตัวของสินค้าตามแนวชายแดนจะมีลักษณะเหมือนกันในทุก

สินค้า คือ ผู้นำเข้าพม่าจะนำสินค้าจากชายแดนไทยเพื่อไปกระจายให้กับร้านค้าส่ง ร้านค้าปลีกและมินิมาร์ท ในตลาดชายแดนพม่าและตลาดในกรุงย่างกุ้ง

9.6 สินค้าส่งออกและนำเข้าที่สำคัญทางชายแดนไทย-พม่า

สินค้าส่งออกที่สำคัญทางชายแดนไทย-พม่า ได้แก่ น้ำมันพืช ผ้าทอ ผ้าฝืน น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องดื่ม บำรุงกำลัง เป็นต้น

สินค้านำเข้าที่สำคัญทางชายแดนไทย-พม่า ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ โค กระบือ ถ่านหิน เฟอร์นิเจอร์ ปลาสด กุ้งสด เป็นต้น

9.7 มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทย-พม่า ในรอบ 11 ปี (พ.ศ.2543-2553)

มูลค่า : ล้านบาท

ปี พ.ศ. (ค.ศ.)	มูลค่าการค้ารวม	มูลค่าการส่งออก	มูลค่าการนำเข้า	ดุลการค้า
2543 (2000)	18,724.9	11,137.7	7,587.3	3,550.4
2544 (2001)	40,533.8	7,442.2	33,091.6	-25,649.3
2545 (2002)	43,152.3	6,286.8	36,865.5	-30,578.6
2546 (2003)	57,712.8	11,994.6	45,718.2	-33,723.6
2547 (2004)	67,668.2	18,913.1	48,755.2	-29,842.1
2548 (2005)	100,296.0	28,382.0	71,913.0	-43,531.0
2549 (2006)	117,557.0	28,849.0	88,708.0	-59,859.0
2550 (2007)	113,074.0	33,043.0	80,031.0	-46,988.0
2551 (2008)	156,258.0	43,859.0	112,426.0	-68,567.0
2552 (2009)	148,628.0	52,652.5	95,975.9	-43,323.4
2553 (2010)	155,631.6	65,631.2	90,000.5	-24,369.3

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

9.8 เปรียบเทียบมูลค่าการค้าระหว่างประเทศกับมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทย-พม่า ในรอบ 10 ปี (พ.ศ. 2543-2553)

ปี พ.ศ. (ค.ศ.)	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ (ล้านบาท)	มูลค่าการค้าชายแดน (ล้านบาท)	มูลค่าการค้าชายแดน (ร้อยละของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศ)
2543 (2000)	30,700.8	18,724.9	61.0
2544 (2001)	51,532.6	40,533.8	78.7
2545 (2002)	52,858.8	43,152.3	81.6
2546 (2003)	55,411.3	57,712.8	104.2
2547 (2004)	78,845.5	67,668.2	85.8
2548 (2005)	100,296.0	84,273.0	84.0
2549 (2006)	117,557.0	99,296.0	84.5
2550 (2007)	113,074.0	97,451.0	86.2
2551 (2008)	156,285.0	143,701.0	92.0
2552 (2009)	148,628.0	134,767.0	90.7
2553 (2010)	155,631.6	137,869.3	88.6

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

10. สรุป

การเข้าไปค้าขาย หรือลงทุนในพม่า เปรียบเสมือนการเล่นการพนันของเซียนชั้นแนวหน้า คือ อดต้องอดทน ให้ผู้คนรอบตัวยอมรับ รวมทั้งต้องมีลูกเล่นที่ย่ำให้ใครจับได้ ไม่เช่นนั้นก็ต้องถูกโยนออกมาจากสถานที่นั้นๆ และหากรักจะเป็นเซียนที่นี้ต้องไม่ไปสนใจเซียนจากที่อื่นๆ ที่มายั่วเรา แต่นักธุรกิจก็น่าจะลองดูสักตั้ง เพราะ สิบปากว่า ไม่เท่า 1 ตาเห็น สิบตาเห็น ไม่เท่า 1 มือคลำ (ลงมือทำ)

มีผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งถึงกับกล่าวว่า ตำราเศรษฐศาสตร์ต่างๆ ในโลก ต้องฉีกทิ้งไปหากจะมาทำการค้าการลงทุนในพม่า ฟังแล้ว ผู้ที่จะเข้ามาต้องรักความเสี่ยงจริง แต่เป็นความเสี่ยงที่คุ้มค่า และต้องรอคอย

พม่าอยู่ได้ โดยไม่ต้องพึ่งประเทศมหาอำนาจที่คว่ำบาตรทางเศรษฐกิจพม่าอยู่ เนื่องจาก

1. พม่ามีพรมแดนติดต่อกับอินเดียและจีน จึงไม่ต้องไปสนใจประเทศที่คว่ำบาตร หากพม่าสามารถค้าขายกับ 2 ประเทศนี้ได้ก็เท่ากับสามารถค้าขายกับประชากรเกือบครึ่งโลก คือประมาณ 2,500 ล้านคน และหากจีน หรืออินเดียไปสนใจกระแสโลกคือ ร่วม คว่ำบาตรพม่า ผลประโยชน์มหาศาลจากพม่าก็จะไปตกอยู่กับอีกประเทศหนึ่งทันที

2. ทรัพยากรธรรมชาติมหาศาล ทั้งด้านพลังงาน ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ พลังงานน้ำจากเขื่อนในลุ่มน้ำสาละวิน ทรัพยากรอื่นๆ เช่น อัญมณี ได้แก่ หับทิม หยก ไข่มุก ฯลฯ ป่าไม้ แร่ธาตุต่างๆ ประมง รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยว และพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์เหมาะที่จะทำการเกษตร

ความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์และทรัพยากรนี้เองที่ ไทยซึ่งมีพรมแดนติดต่อกับพม่ายาวจากเหนือจรดใต้ประมาณ 2,400 กม. จะยกประเทศนี้ไปไหนไม่ได้ ยิ่งไปกว่านี้ความสัมพันธ์กันอยู่ควรใช้ความได้เปรียบนี้เข้าไปค้าขาย หรือลงทุนในพม่าอย่างฉลาด และอดทน ต่อความผันผวนทางการเมือง สิ่งที่สำคัญคือ การใช้ความอดทน ความรู้แลเปลี่ยนทางการตลาดแบบผสมผสานวัฒนธรรมการค้า การปกครอง ความไว้วางใจซึ่งกันละกัน เราจะรอให้พม่าพร้อมทุกอย่าง เพื่อให้เรา เข้าไปลงทุน โดยสะดวก ปราศจากปัญหาใดๆ เมื่อนั้นหัวกะติของพม่าก็คงจะตกอยู่ใน มือของ มาเลเซีย สิงคโปร์ จีน เกาหลี ญี่ปุ่น หมดแล้ว ดังนั้น ใครเข้าไปก่อนก็จะได้รับผลประโยชน์ก่อน

ประเทศไทยต้องใช้พม่าเป็นประตูสู่จีนและอินเดีย เป็นจุดที่ให้ไทยใช้เป็นทางผ่านสินค้านำไปสู่ประเทศดังกล่าว เพื่อขยายตลาดการค้าได้อีกช่องทางหนึ่ง โดยอาจจะเข้าไปลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษของพม่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริเวณใกล้เคียงเมืองมัณฑะเลย์ ซึ่งเป็นทางแยกไปได้ทั้งจีนและอินเดีย ปัจจุบันจีนโดยเฉพาะยูนนาน ประชาชนมีอำนาจซื้อเพิ่มขึ้น เพราะสามารถ ผลิตสินค้าส่งออกได้เป็นกอบเป็นกำ โดยเฉพาะสินค้าเกษตร หากเราเข้าไปลงทุนในพม่าจะเป็นการส่งสินค้าไทยเข้าไปจีนและอินเดียง่ายขึ้น (ต้นทุนค่าขนส่งถูกลง) และยังเป็นการกันไม่ให้สินค้าจีนทะลักเข้ามายังไทยเร็วเกินไปด้วย

สินค้าที่ควรจะขายให้พม่าควรเป็นสินค้าที่ใช้ ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากพม่าส่วนใหญ่จะมีรายได้น้อย และอำนาจซื้อต่ำ ดังนั้น สินค้าที่นำไปขายควรเป็นสินค้าปัจจัยสี่ คือ สินค้าที่เกี่ยวกับอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค ตลอดจนสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น รองเท้าแตะ หมากพลู เป็นสินค้าที่ ราคาถูก แต่ขายกันได้เรื่อยๆ ดีกว่าขายสินค้าราคาแพง แต่กว่าจะขายได้แต่ละชิ้นใช้เวลานาน

การลงทุนที่ไทยมีโอกาสมาก คือ อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร ที่ใช้วัตถุดิบในพม่า ทั้งพืชผลการเกษตร ประมง การแปรรูปไม้ และกิจกรรมต่อเนื่องด้านอัญมณี ที่ประเทศไทยมีแรงงานฝีมือมาก การเข้าไปลงทุนปลูกพืชที่ใช้ผลิตพลังงานทดแทนอื่นๆ ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง และปาล์มน้ำมัน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพลังงานในประเทศ นอกจากนี้ ไฟฟ้ายังเป็นปัญหาที่พม่ายังต้องลงทุนอีกมาก ไทยอาจเข้าไปช่วยเหลือด้านนี้ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพที่ไทยจะเข้าไปลงทุนก่อน

โรงแรมและการท่องเที่ยว เป็นอีกสิ่ง que ไทยนำเข้าไปลงทุนอย่างยิ่ง เพราะพม่ามีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง ทั้งทางด้านศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่างๆ ที่สวยงาม ชายทะเล เกาะแก่งต่างๆ ที่ยังเป็นธรรมชาติอยู่มาก ซึ่ง การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้เงินตราต่างประเทศที่สำคัญของพม่า ทำให้พม่ามีอำนาจในการซื้อเพิ่มขึ้นได้เร็วที่สุด

เหตุการณ์บางอย่างในพม่า นักลงทุนต้องทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ ให้มันผ่านไป แต่บางอย่างก็ต้องให้ความสำคัญ ผู้ที่จะเป็นพี่เลี้ยงให้ดีที่สุดเห็นจ ะคือ นักลงทุนรายเก่าในพม่า ขยันคุย ขยันพบกัน จะช่วยได้ นอกจากนี้ยังมีสมาคมผู้ประกอบการไทยในพม่า

จากการที่กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศเข้าไปหารือกับหอการค้าของพม่า ภาคเอกชนพม่าก็ยินดีต้องรับ นักลงทุนไทย และพร้อมให้ความร่วมมืออย่างยิ่ง นักธุรกิจพม่าเป็นสุภาพบุรุษที่น่าคบ นำร่วมลงทุนด้วย เพียงแต่ท่านศึกษา และทำความเข้าใจเขาสักนิด ท่านก็จะประสบความสำเร็จ

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
มกราคม 2555